

Møte fredag den 14. oktober kl. 10 President: **T h o r b j ø r n J a g l a n d**

D a g s o r d e n (nr. 3):

1. Finansministerens redegjørelse om Regjeringens forslag til statsbudsjett og om nasjonalbudsjettet for 2006
2. Referat

Presidenten: Det foreligger en rekke permisjonssøknader:

- fra Høyres stortingsgruppe om forlengelse av den innvilgede permisjon for representanten Peter Skovholt *Gitmark* til å gjelde til og med 21. oktober
- fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe om fødselspermisjon for representanten Robert *Eriksson* i tiden fra og med 14. oktober til og med 28. oktober
- fra representanten May-Helen Molvær *Grimstad* om permisjon i tiden fra og med 17. oktober til og med 9. november og fra representantene Ivar *Kristiansen*, Eva M. *Nielsen*, Thore A. *Nistad* og Knut *Storberget* om permisjon i tiden fra og med 17. oktober til og med 11. november – alle for å delta i De forente nasjoners 60. ordinære generalforsamling, 2. del, i New York

Disse søknader foreslås behandlet straks og innvilget.

– Det anses vedtatt.

Fra første vararepresentant for Hedmark fylke, Ivar *Skulstad*, foreligger søknad om å bli fritatt for å møte under representanten Knut *Storberget*s permisjon på grunn av sykdom.

Denne søknad foreslås behandlet straks og innvilget.

– Det anses vedtatt.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Vest-Agder fylke: Ingunn *Foss*
For Finnmark fylke: Alf E. *Jakobsen*
For Hedmark fylke: Thomas *Breen*
For Møre og Romsdal fylke: Modulf *Aukan*
For Nordland fylke: Søren Fredrik *Voie*
For Oppland fylke: Morten Ørsal *Johansen*
For Nord-Trøndelag fylke: Endre *Skjervø*
2. Vararepresentantene Alf E. *Jakobsen*, Modulf *Aukan* og Morten Ørsal *Johansen* innvelges i Lagtinget for den tid de møter for representantene Eva M. *Nielsen*, May-Helen Molvær *Grimstad* og Thore A. *Nistad*.

Presidenten: Endre *Skjervø* er til stede og vil ta sete.

Presidenten vil så meddele at valget av medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen, som ble foretatt i Stortingets konstituerende møte 10. oktober 2005, hadde som resultat at samtlige foreslåtte medlemmer og varamedlemmer ble valgt med 160 stemmer.

Presidenten vil senere innkalle valgkomiteen til dens første møte.

Statsråd **Per-Kristian Foss** overbrakte 8 kgl. proposisjoner:

1. Om revidert bompengoordning for Bergensprogrammet (St.prp. nr. 75 (2004–2005))
2. Om tilleggsbevilgninger i 2005 til Justisdepartementet, domstolene og politiet for å styrke beredskapsveien, innsatsen mot terror (Politiets sikkerhetstjeneste og øvrig politi) og organisert kriminalitet (NOKAS-saken) (St.prp. nr. 76 (2004–2005))
3. Om samtykke til å sette i kraft en skatteavtale mellom Norge og Bangladesh, undertegnet i Dhaka den 15. september 2004 (St.prp. nr. 77 (2004–2005))
4. Om samtykke til å setje i kraft ein skatteavtale med tilhøyrande protokoll mellom Noreg og Grønland, underskriven i Oslo 4. august 2005 (St.prp. nr. 78 (2004–2005))
5. Om endringer av bevilgninger for 2005 under Fiskeri- og kystdepartementets område (St.prp. nr. 79 (2004–2005))
6. Om endringer i statsbudsjettet i 2005 under Kommunal- og regionaldepartementets forvaltningsområde (utreisесenter) (St.prp. nr. 80 (2004–2005))
7. Om utbygging og finansiering av rv 7/rv 13 Hardangerbrua i Hordaland (St.prp. nr. 2 (2005–2006))
8. Om statsbudsjettet for 2006 og skatte-, avgifts- og tollvedtak for 2006 (St.prp. nr. 1 (2005–2006))

Presidenten: Proposisjonene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Finansministerens redegjørelse om Regjeringens forslag til statsbudsjett og om nasjonalbudsjettet for 2006

Statsråd Per-Kristian Foss [10:06:37]: Det råder stor enighet om at norsk økonomi går godt. Flere kommer i jobb, ledigheten går ned, norske bedrifter er optimistiske og investerer i fremtidig verdiskaping. På den måten legger vi grunnlaget for vår fremtidige velferd.

Vår arbeidskraft er vår aller viktigste kilde til velstand og velferd. Vi må derfor bruke den på en god måte. Vi må satse på kunnskap, og vi må øke produktiviteten. Slik kan Norge klare seg i en tøff, global konkurranse, og vi kan fortsatt være et av verdens beste land å bo i.

Fremtidsutsiktene for norsk økonomi er nå bedre enn på mange år. Vi har et godt utgangspunkt for fortsatt vekst og velstand. Det fordrer at vi utnytter mulighetene på en god måte.

Mulighetene kan bli skuslet bort hvis vi ikke fatter de riktige beslutningene. De økonomiske resultatene kommer ikke av seg selv. De er konsekvenser av bl.a. de valg som foretas i denne sal.

Ved inngangen til forrige stortingsperiode, i 2001, gikk mye i gal retning: Kronen styrket seg den gang. Norske renter var høye og lå langt over rentenivået i Europa. Norsk eksportindustri fikk problemer, ledigheten var på vei opp, og fremtidsutsiktene var preget av pessimisme.

For å snu utviklingen var det nødvendig å føre en ansvarlig finanspolitikk. Slik kunne vi legge til rette for lavere rente og lavere kronkurs. Vi har lyktes, som et resultat av et godt samspill mellom finanspolitikken, pengepolitikken og inntektspolitikken, altså mellom partene i arbeidslivet.

Regjeringens økonomiske politikk har gitt rom for lettelser i pengepolitikken, og styringsrenten er i dag 5 prosentpoeng lavere enn da Regjeringen tok over høsten 2001. Dette har samtidig bidratt til å dempe presset mot den norske kronen, og dermed bedret forholdene for konkurranseutsatt næringsliv.

Lønnsveksten har beveget seg ned mot nivået hos våre handelspartnere. Samtidig er prisveksten redusert. Kjerneinflasjonen var om lag 2,5 pst. høsten 2001, og ligger nå på vel 1 pst. Dermed har reallønnsveksten til husholdningene vært god, selv med moderat lønnsvekst.

Sammen med et konjunkturoppsving i internasjonal økonomi har utviklingen i lønnskostnadene og kronkursen bidratt til oppgang i eksporten. Etter nær stillstand i 2002 tok eksporten seg betydelig opp i 2003 og 2004. Vi venter relativt god vekst også i år, til tross for at de økonomiske utsiktene i euroområdet fortsatt er relativt svake.

I Bedrifts-Norge er optimismen stor. Lønnsomheten i de børsnoterte selskapene har steget jevnt siden begynnelsen av 2002. Soliditeten i selskapene har også vist en kontinuerlig oppgang. Optimismen i næringslivet bekreftes også av at det fra 2001 til i dag er blitt etablert over 55 000 nye foretak.

Høyere lønnsomhet og god etterspørselsvekst har samtidig bidratt til at fastlandsinvesteringene har tatt seg opp. Bedriftsinvesteringene var i fjor om lag 6 milliarder kr høyere enn i 2001.

I kontrast til den relativt svake utviklingen i euroområdet, med høy arbeidsledighet og lav økonomisk vekst, har veksten i norsk økonomi vært sterk de siste par årene. I fjor økte brutto nasjonalproduktet for Fastlands-Norge med 3,5 pst., og vi venter en tilsvarende høy vekst i år. Dette er tre ganger så høyt som i euroområdet. Det vitner om at vi utnytter de mulighetene vi har i Norge, på en god måte.

Noen land har høy økonomisk vekst, men uten at det gjenspeiler seg i sysselsettingen. Det er ikke tilfellet i Norge. Det er nå 17 000 flere i jobb enn det var for ett år siden. Når veksten ikke har vært enda sterkere, skyldes det bl.a. at vi har klart å få ned sykefraværet det siste året. Nedgangen i seg selv svarer til rundt 40 000 årsverk.

Når jeg av og til møter utenlandske politikere eller journalister, er det gjerne to ting de vil snakke om når det gjelder Norge. Først spør de om hvorfor vi ikke er medlem av EU, og så spør de om vår oljerikdom. Jeg skal ikke her referere mine svar på det første spørsmålet – det får vi la ligge til en annen debatt. Når det gjelder våre olje- og gassinntekter, er det ingen tvil om at Norge følges internasjonalt med en viss interesse. For et lite land med en åpen økonomi er det utfordrende å håndtere en slik rikdom uten at konkurranseevnen trues. Andre land har i historien forsøkt det med mindre hell før oss. Det er grunn til å merke seg den ros som kommer fra flere eksperter inter-

nasjonalt, bl.a. fra nobelprisvinnere i økonomi, OECD og Det internasjonale valutafondet, i forhold til Norge.

Handlingsregelen og den måten finanspolitikken har vært ført på de siste årene, har bidratt til at norsk økonomi nyter tillit, og til at den norske kronen ikke blir gjenstand for stadige spekulasjoner i det internasjonale valutamarkedet. Det er viktig for den enkelte husholdning, og det er viktig for bedrifter som trenger stabile og gode vilkår.

Handlingsregelen er utformet slik at det skal være mulig å bruke mer oljepenger, samtidig som vi sparer til fremtidige pensjoner. Det at pengebruken er knyttet til en regel, gir større forutsigbarhet og åpenhet i den økonomiske politikken. Vår egen, Norges siste nobelprisvinner i økonomi, Finn Kydland, har vært blant dem innen økonomifaget som har påpekt hvor viktig det er at også politikere setter grenser for seg selv, slik at politikken blir forutsigbar for andre aktører.

Handlingsregelen tilsier at vi over tid skal bruke forventet realavkastning av Petroleumsfondet, anslått til 4 pst. Samtidig sier regelen at vi må ta hensyn til konjunktursituasjonen, slik at det kan brukes noe mer i dårlige tider eller ved fall i fondskapitalen. Nedgangskonjunkturerne og børsfallet internasjonalt for noen år siden gjorde det riktig og nødvendig å bruke mer enn en mekanisk anvendelse av handlingsregelen skulle tilsi.

For å bidra til en stabil og sunn utvikling i norsk økonomi er det viktig at budsjettet ikke fører til overoppheving. Regjeringen foreslår derfor at budsjettet for neste år rettes inn mot samme bruk av petroleumsinntekter som i år, målt som andel av verdiskapingen i fastlandsøkonomien.

Samtidig innebærer Regjeringens budsjettforslag en betydelig reduksjon i avstanden mellom forventet avkastning av fondet og den faktiske bruk av oljepenger. Bruken av petroleumsinntekter utover 4 pst. avkastning reduseres fra rundt 22 milliarder kr i år til vel 12 milliarder kr i 2006.

Budsjettpolitikken kan, hvis oljepengebruken holdes uendret, være tilbake på 4 pst.-banen vesentlig tidligere enn vi trodde. Dersom en ser for seg en fortsatt kraftig økning i kapital i Petroleumsfondet, vil det være i tråd med handlingsregelen at bruken av petroleumsinntekter i noen år deretter blir liggende under realavkastningen av fondet.

De offentlige finansene i Norge er solide. Likevel vil det være å kaste blå i øynene på våre borgere om vi skulle svare «det har vi råd til» hver gang nye utfordringer og nye krav kommer opp. Offentlig sektor blir ikke bedre av at den skal påta seg stadig nye oppgaver. Offentlig sektor må først og fremst bli bedre ved at vi er villige til å utføre oppgavene på nye måter, og ved at den enkelte borger gis økt valgfrihet mellom ulike offentlige tilbud.

Regjeringen har tidligere trukket opp noen av de utfordringene vi står overfor på lang sikt, altså utover fireårsperioder. Det gjorde vi i den såkalte perspektivmeldingen. Stortingsmeldingen så mange år fremover, og forsiden på denne meldingen var illustrert med Theodor Kittelsens maleri som bærer tittelen «Langt, langt borte saa han noget lyse og glitre». Bildet viser Soria Moria. (Latter i salen)

Det er viktig at den politikken som føres de neste fire årene, også er bærekraftig på sikt. Med bærekraftig mener jeg en politikk som forvalter våre ressurser slik at Norge kan hevde seg i den globale konkurransen, at vi kan sikre og skape arbeidsplasser her i landet og på den måten trygge velferden.

Til tross for et godt utgangspunkt står vi overfor store utfordringer bl.a. som følge av at befolkningen blir eldre. Vi regner med at statens utgifter til pensjon, som andel av verdiskapingen, vil dobles de neste tiårene. Et voksende petroleumsfond vil gjøre det lettere å møte denne utfordringen. Men vi kommer ikke utenom at vi hele tiden må gjennomføre reformer og føre en politikk som gjør at de som kommer etter oss, fortsatt kan bo i verdens beste land.

I vår ble regjeringspartiene enige med Arbeiderpartiet og Senterpartiet i Stortinget om prinsippene for fremtidens pensjonssystem. Det er dermed et bredt flertall for en reform som skal tre i kraft etter – og som har perspektiver utover – denne stortingsperioden. Det sikrer langsiktighet, trygghet og forutsigbarhet for pensjonssystemet. Fundamentale prinsipper i denne reformen er at det skal lønne seg å arbeide, og at det skal være en sammenheng mellom arbeidsinnsatsen gjennom hele livet og pensjonsytelsene. Den konkrete oppfølgingen av reformen blir en av de viktigste sakene i denne stortingsperioden.

Regjeringen legger i dag også frem forslag om etablering av Statens pensjonsfond basert på Statens petroleumsfond og Folketrygdfondet. Dermed er det ikke lenger snakk om å bruke ekstra av Petroleumsfondet, eller oljefondet, som det ofte kalles. Spørsmålet fremover blir hvor mye vi skal ta av Pensjonsfondet, som er der for å trygge våre og våre etterkommeres pensjoner.

Oljeprisen er nå på et historisk sett meget høyt nivå. En vedvarende høy oljepris vil lette de langsiktige budsjettutfordringene. Utviklingen i oljeprisen er imidlertid svært usikker, og erfaringene fra 1986 og 1998 viser at prisen også kan falle raskt. Det vil derfor være risikofylt å basere budsjettpolitikken på at dagens høye oljepris skal vedvare.

Samarbeidsregjeringen har prioritert å bedre vilkårene for næringslivet og forbedre og videreutvikle de offentlige velferdstjenestene. Budsjettet for 2006 er utformet etter disse hovedlinjene.

Innenfor ansvarlige rammer har vi funnet rom for å prioritere viktige områder. Det gjelder bl.a. økt innsats mot fattigdom både nasjonalt og internasjonalt. Regjeringen foreslår også betydelige økninger i bevilgningene til utdanning og forskning, samtidig som kollektivtransporten styrkes. Kommuneøkonomien bedres, arbeidet for full barnehagedekning trappes videre opp, og satsingen på psykisk helse får et ytterligere løft. For å nå skattereformens mål om et mer rettferdig og effektivt skattesystem foreslår Regjeringen nye lettelser på 2,8 milliarder kr bokført.

Grunnskolen og videregående opplæring er grunnlaget for Norge som kunnskapsnasjon. Regjeringen legger derfor avgjørende vekt på å utvikle en skole som gir alle elever, uansett bakgrunn, de grunnleggende ferdighetene man

trenger for å klare seg i samfunnet. Dessuten skal skolen gi elevene motivasjon og interesse for livslang læring. Dette er hovedformålet med Kunnskapsløftet, skolereformen som innføres i alle grunnskoler og i videregående opplæring fra høsten 2006. Regjeringen har i årets budsjett avsatt 600 mill. kr til kompetanseutvikling som et ledd i reformen, samt nødvendige midler til å begynne utskiftingen av lærebøker, i tråd med stortingsmeldingen «Kultur for læring» og Stortingets behandling av denne.

En av de viktigste utfordringene fremover vil være å gjennomføre Kunnskapsløftet i tråd med «Kultur for læring», og sørge for at de varslede reformtiltakene blir finansiert i de årlige budsjettene. En annen utfordring er å utforme en sammenhengende kompetansopolitikk som gir voksne med svake grunnleggende ferdigheter nye muligheter til livslang læring.

Forskning og utvikling av høy kvalitet og relevans og god utdanning som favner alle, er blant samfunnets viktigste investeringer for fremtidig velferd og livskvalitet. Regjeringen har derfor prioritert dette området meget høyt. Kvalitetsreformen for høyere utdanning er fullfinansiert etter sektorens egne beregninger med over en milliard kr. Bevilgningene til forskning har økt med 3 milliarder kr fra 2002 til 2005. SkatteFUNN-ordningen gir bedriftene lavere skatt i størrelsesordenen halvannen milliard i året.

For å møte utfordringene og gripe mulighetene har Regjeringen satt som mål at Norge skal bli et av de mest nyskapende land i verden, og at vi skal bli en ledende forskningsnasjon. Regjeringen ser derfor behov for en sterk videre opptrapping av investeringene. Vi foreslår i budsjettet for 2006 å øke bevilgningene til forskning med 1,4 milliarder kr. Vi foreslår også å øke kapitalen i Forskningsfondet til 75 milliarder kr. Fondet har dermed økt fra 10 milliarder kr i 2001. Dette vil automatisk gi økte forskningsbevilgninger i årene fremover.

Det er også viktig at mer forskning kan resultere i nye produkter og tjenester, nye bedrifter og nye arbeidsplasser. For å fremme størst mulig verdiskaping i norsk økonomi legger Regjeringen opp til et «innovasjonsløft», med en kraftig og målrettet satsing på næringsrettet forskning, innovasjon og forenkling. Bevilgningene til Innovasjon Norges ordinære ordninger foreslås økt med 337 mill. kr, eller 42 pst. Det legges opp til spesielle satsinger på design, reiseliv og maritim forskning og utvikling.

Som jeg har nevnt tidligere, vil Regjeringen fortsatt bekjempe fattigdom i Norge og internasjonalt. Vi øker bevilgningene til internasjonal bistand med 1,9 milliarder kr. Med dette har bistanden økt med over 6 milliarder siden 2001 og er kommet opp i 0,96 pst. av vår rekordhøye nasjonalinntekt. Afrika, utdanning, hiv- og aidsbekjempelse og godt styresett er særlig prioritert innenfor dette området. Samtidig er hele bistandsforvaltningen reformert. De fattigste utviklingslandene har fått full tollfrihet og kvotefri adgang til norske markeder. I tillegg er 1,5 milliarder kr av utviklingslands gjeld til Norge slettet.

I vårt eget land vil vi fortsette med individtilpassede og målrettede tiltak for å hjelpe dem som faller utenfor de universelle velferdsordningene. Samarbeidsregjeringen

har som den første regjering satt i verk en egen tiltaksplan mot fattigdom. Siden 2002 og med Regjeringens forslag for 2006 vil det være bevilget nærmere 5 milliarder kr til nye tiltak mot fattigdom, inkludert tiltak for de tyngste rusmisbrukerne. Vi prioriterer spesielt å styrke tilknytningen til arbeidslivet for de personer som står helt eller delvis utenfor arbeidsmarkedet.

Regjeringens forslag til budsjett innebærer at vi kan oppnå full barnehagedekning i 2006. Bevilgningene til barnehager øker med 1,7 milliarder kr i forhold til saldert budsjett for inneværende år. Kapasiteten vil kunne øke tilsvarende 7 600 plasser for barn under tre år. Vi legger til grunn at det vil bli gitt et tilbud til de aller fleste som ønsker barnehageplass til barn over tre år. Med de foreslåtte bevilgningene og økt vekst i sektoren vil vi neste år kunne nå full behovsdekning ved trinn 1 i maksimalprisen. Samtidig er det viktig å beholde valgfriheten, gjennom kombinasjonen av kontantstøtte og full barnehagedekning.

I tråd med Sem-erklæringen har kollektivtransporten blitt kraftig styrket siden 2001. Bevilgningene har økt reelt med 1,7 milliarder kr. Neste år øker bevilgningene til vei og kollektivtransport med vel 600 mill. kr. Innenfor Jernbaneverkets budsjett frigjøres midler til nye satsinger. Det vil bli startet opp flere store vei- og jernbaneprosjekter.

Regjeringen har satt av over 5 milliarder kr neste år til psykisk helse. Det innebærer en økning til drift på nesten 800 mill. kr. Med dette er opptrappingsplanen for psykisk helse i rute.

Regjeringen legger opp til en vekst i kommunesektorens samlede inntekter på om lag 2,9 milliarder kr i 2006. To tredjedeler av veksten kommer i form av frie inntekter. De viktigste satsingsområdene med øremerket finansiering er barnehagesektoren og opptrappingsplanen for psykisk helse.

Investeringsrammen for opprusting av skolebygg foreslås økt med 2 milliarder kr i 2006, noe som innebærer at i alt 12 milliarder kr av den totale investeringsrammen på 15 milliarder kr for perioden 2002-2009 allerede er faset inn. Ordningen innebærer som kjent at staten dekker renteutgifter for investeringer i skolebygg.

Med Regjeringens budsjettforslag er hovedelementene i skattereformen på plass. Skattereformen vil gi et bedre og mer rettferdig skattesystem. Reformen er også nødvendig for å sikre at norske regler er i samsvar med våre EØS-forpliktelser.

Arbeidsinntekter bør likebehandles skattemessig, enten de er opptjent av en lønnstaker, aktiv eier eller personlig næringsdrivende. Etter min oppfatning er det svært uheldig når to personer med samme arbeidsinntekt betaler svært forskjellig skatt. Med dagens delingsmodell er det for lett og for lønnsomt å kamuflere reelle arbeidsinntekter som utbytte. Denne urettferdigheten svekker folks tillit til skattesystemet.

Det er vedtatt at delingsmodellen skal avvikles og skjermingsmetoden innføres fra 2006. Skjermingsmetoden innebærer stor grad av likebehandling av virksomhetsformer. Den marginale sattesatsen på utdeling til eierne blir drøyt 48 pst. Med Regjeringens forslag til redu-

serte toppskattesatser og fjerning av den ekstra arbeidsgiveravgiften vil de høyeste marginals kattene på lønn og aksjeinntekter bli om lag de samme. Det er avgjørende for å unngå omfattende skattetilpasninger når delingsmodellen avvikles, og for at progresjonen i skattesystemet skal gi gode fordelingsvirkninger.

Redusert marginals katt på lønnsinntekt er også viktig for at det i større grad skal lønne seg å jobbe. Det gjelder særlig for dem som har lave og middels inntekter. Det er viktig at den samlede beskatningen av kapital i Norge ikke blir for høy når det innføres skatt på utbytte. Derfor må formuesskatten trappes ned og avvikles i løpet av noen år. En dreining i kapitalbeskatningen fra skatt på formue til skatt på inntekt vil også bringe de norske reglene nærmere det som er praksis i mange andre land.

Regjeringen foreslår nye skattelettelser for neste år på 2,8 milliarder kr bokført, inkludert innføringen av skatt på utbytte og tilsvarende for selvstendig næringsdrivende.

Vi reduserer toppskattesatsene i trinn 1 fra 12 til 7 pst. og hever innslagspunktet i trinn 1 til 400 000 kr. I 2006 vil det være rundt 290 000 færre skattytere som betaler toppskatt, sammenlignet med situasjonen i 2001. Vi foreslår også å øke minstefradraget for lønnsinntekter. Fradragssatsen økes fra 31 til 33,5 pst., og den øvre grensen økes fra 57 400 til 63 700 kr.

Lavere toppskatt og økt minstefradrag gir skattelettelser på rundt 8 milliarder kr og sikrer at alle inntektsgrupper får lavere skatt på arbeid. Samlet får i underkant av en million personer redusert marginals katt med Regjeringens forslag. Det gjør det mer lønnsomt for mange å jobbe.

For å forbedre skattesystemet og finansiere skattereformen foreslår Regjeringen at skattegrunnlaget utvides, noe som gir en samlet innstramming på 1,3 milliarder kr. Vi endrer bl.a. skattereglene for arbeidsgivers dekning av telefon og setter beløpsgrenser i den eksisterende hjemme-PC-ordningen. Endringene vil bidra til økt likebehandling i skattesystemet. Endringene må selvfølgelig også ses i sammenheng med lettelsene i toppskatten og økningen i minstefradraget.

Regjeringen reduserer formuesskatten med vel 1,9 milliarder kr, både ved at satsen reduseres, og ved at bunnfradragene økes. Lavere formuesskatt vil styrke kapitaltilgangen til små og mellomstore bedrifter, som i hovedsak finansieres av innenlandske investorer. Også ektefeller nyter godt av lettelsene i formuesskatten, ettersom de med vårt forslag får dobbelt bunnfradrag i formuesskatten og derfor kommer særlig godt ut.

Regjeringen foreslår videre å doble fribeløpet i arveavgiften til 500 000 kr samt å doble innslagspunktet for høyeste arveavgiftssats til 1,1 mill. kr.

Regjeringen foreslår også å øke avskrivings satsen på maskiner, personbiler og inventar fra 20 til 25 pst. Dette vil gi redusert skatt for bedrifter, fordi investeringene kan nedskrives raskere.

Regjeringen foreslår videre enkelte endringer i merverdiavgiften, bl.a. å øke satsen på matvarer fra 11 til 13 pst. og å øke den laveste satsen fra 7 til 8 pst. Blant annet som en følge av den såkalte Porthus-dommen i Høyeste-

rett foreslår Regjeringen å innlemme overnattingssteder i momssystemet.

Regjeringen vil styrke bruken av miljøavgifter for å bedre miljøet og bidra til å oppfylle Norges internasjonale forpliktelser. Blant annet foreslår vi å øke de reduserte satsene for CO₂-avgift og svovelavgift.

Dessuten foreslås avgiften på sjokolade- og sukkervarer avviklet fra og med 1. desember 2006.

Regjeringen innførte et eget fradrag for gaver til frivillige organisasjoner. Grensen for fradraget ble i fjor økt fra 6 000 kr til 12 000 kr. For neste år foreslår vi å øke grensen ytterligere til 15 000 kr. Vi foreslår samtidig at gaver til politiske partier innlemmes i ordningen, i tråd med innstillingen fra utvalget for partifinansiering.

Skattelettelse er en viktig del av Regjeringens økonomiske politikk. Lavere skatter og avgifter bidrar til at det lønner seg å jobbe, og til at det lønner seg å investere i arbeidsplasser i Norge. For at vi skal kunne utnytte vår arbeidskraft, som er vår viktigste ressurs, må både skattesystem, pensjonssystem og trygdesystem utformes slik at det er lønnsomt å jobbe.

Dessuten vil lavere skatter og avgifter bety at den enkelte sitter igjen med mer av egen inntekt og kan bruke pengene i tråd med egne ønsker og behov. Velferd er ikke bare de tjenester som det offentlige produserer. Velferd er også at den enkelte familie har råd til å betale regningene sine, reise på ferie sammen og i det hele tatt innrette hverdagen i tråd med egne ønsker og behov. Slik vil den økonomiske politikken legge til rette for at enkeltmenneskene kan leve av egen innsats og dyktighet.

Norsk økonomi er solid. Stortingsflertallet som skal forvalte den økonomiske politikken i denne stortingsperioden, kommer til dekket bord. Samarbeidsregjeringen har ryddet opp og fått pilene til å peke i riktig retning. Flere kommer i jobb, ledigheten går ned, norske bedrifter investerer og satser. Fremtidsoptimismen er tilbake.

Det å komme til dekket bord gir et fantastisk utgangspunkt. Men resultater i den økonomiske politikken kommer ikke av seg selv. Vi står fortsatt foran store utfordringer.

Fra 2010 vil antallet alderspensjonister øke sterkt. Da må vi ha gjennomført en pensjonsreform som kan få flere til å stå i jobb, og som kan begrense veksten i pensjonsutgiftene. Ellers vil vi ikke ha råd til andre viktige offentlige oppgaver, uten at vi svekker konkurransevnen gjennom økte skatter og avgifter.

Vi vet at Norge må satse på kunnskap for å lykkes i den globale konkurransen. Derfor må vi satse på kvalitet i utdanningen og forbedre forskningsinnsatsen. Bevilgningene til offentlig forskning i Norge er på et høyt nivå. Fremover må vi fortsette å heve kvaliteten og stimulere bedriftene til å øke forskningsinnsatsen.

Grunnlaget for vekst og velferd er vår arbeidskraft. Vi må derfor ha et arbeidsliv som legger til rette for at flere kan delta. Og den økonomiske politikken må gjøre det lønnsomt for den enkelte å jobbe.

De gode tider kommer ikke av seg selv. Og de vedvarer ikke av seg selv. Men en ny regjering har et godt utgangs-

punkt. De politiske vedtakene vil avgjøre om vi klarer å utnytte de fantastiske mulighetene som vi har i Norge.

Med dette har jeg æren av å legge frem Samarbeidsregjeringens forslag til statsbudsjett for 2006, et budsjett for fortsatt vekst, flere i jobb og bedre velferd.

Presidenten: Presidenten er tilfreds med at det er Theodor Kittelsen fra Buskerud som har sørget for at også finansminister Foss ser mot Soria Moria. (Munterhet i salen)

Presidenten vil foreslå at finansministerens redegjørelse om Regjeringens forslag til statsbudsjett og om nasjonalbudsjettet for 2006 legges ut for behandling i et senere møte. – Det anses vedtatt.

S a k n r . 2

Referat

1. (6) Den Norske Nobelkomité meddeler at Nobels fredspris for 2005 er tildelt Mohamed ElBaradei og Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA)
Enst.: Vedlegges protokollen.

Presidenten: Statsminister Kjell Magne Bondevik har bedt om ordet for å gi Stortinget en meddelelse.

Meddelelse fra statsminister Kjell Magne Bondevik om regjeringens avskjedssøknad

Statsminister Kjell Magne Bondevik [10:33:26]:

Stortingsvalget den 12. september gav et resultat med flertall for partier som ønsker en ny regjering. Jeg vil derfor i statsråd kl. 13 i dag legge fram søknad om avskjed for Samarbeidsregjeringen. Jeg vil råde Hans Majestet Kongen til å henvende seg til lederen for Arbeiderpartiet, Jens Stoltenberg, som er statsministerkandidat for den gruppering av partier som er beredt til å danne ny regjering.

Siden jeg regner med at dette er siste gang jeg står på denne talerstol, vil jeg gjerne få føye til noen få ord.

Det er 35 år siden jeg første gang, i 1970, stod på Stortingets talerstol som vararepresentant. Det er vel en del av dagens representanter som ikke engang var født da. Siden 1973 har jeg vært valgt som fast representant. Det har vært en ære å være folkevalgt, og jeg har hatt stor glede av arbeidet i storting og regjering i alle disse årene. Jeg har sett på det som en tjeneste for land og folk, og håper å ha fått være med på å utrette noe til gagn for medmennesker.

Miljøet i Stortinget er spesielt. For meg har det vært både lærerikt og en menneskelig berikelse å bli kjent med kollegaer med ulik politisk og annen bakgrunn. Jeg er takknemlig for å ha knyttet vennskapsbånd også på tvers av partigrenser. Det har vært en særlig glede å kjenne på sterke lojalitetsbånd innen den partigruppe jeg har representert, og de regjeringer jeg har fått være med i. Det gjelder ikke minst de to regjeringer jeg selv har fått lede.

Takk for de muligheter og oppgaver jeg har fått i og av Stortinget.

(Statsminister Bondevik)

Jeg ønsker det nye storting og den nye regjeringen som skal tiltre, lykke til! Jeg minner om at dette arbeidet alltid må sees i perspektiv av å være en tjeneste for våre medmennesker, særlig for dem som trenger det aller mest, både innenfor og utenfor landets grenser.

Det er med takknemlighet og respekt jeg lar dette være mine siste ord fra denne talerstol.

Presidenten: Presidenten har alle med seg i en takk for de gode og viktige ord som statsministeren nå sa om Stortinget, og i en takk for det store arbeidet som Kjell Magne Bondevik har gjort for Norge i storting og i regjering.

Møtet hevet kl. 13.37.
